

ЛІТЕРАТУРА

1. Кодекс адміністративного судочинства України: Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2005, № 35-36, № 37, ст. 446.
2. Пояснювальна записка до законопроекту Верховної Ради України № 3356 від 04.10.2013 року. – Режим доступу: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=48555&pf35401=277871>.
3. Пасенюк О.М. Актуальні проблеми застосування Цивільного процесуального Кодексу та Кодексу адміністративного судочинства України: Тези доповідей та наукових повідомлень учасників міжнародної науково-практичної конференції (25-26 січня 2007 р.) / За заг. ред. проф. В.В. Комарова. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2007. – 300 с.
4. Енциклопедичний довідник майбутнього адвоката: У 2 ч. / О. Д. Святоцький, Т. Г. Захарченко, С. Ф. Сафулько та ін.; За заг. ред. С. Ф. Сафулька. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. – Ч. 1. – 616 с.
5. Конституція України від 28.06.1996 року. Відомості Верховної Ради України. – 1996 р.
6. Закон України «Про судоустрій» від 2002 року: Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, N 27-28, ст. 180.
7. Узагальнення судової практики Вищого адміністративного суду України за 2006-2012 роки. – Режим доступу: http://www.vasu.gov.ua/ua/generalization_court_practice.html?_c=&fp=1.
8. Єдиний реєстр судових рішень. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua>.
9. Доповідь Державної Ради Франції по наданню юридичної допомоги станом на 07.06.2013 року. – Режим доступу: http://www.justice.gouv.fr/art_pix/rapport_CNAJ_mars2010_mars_2013.pdf.
10. Річний звіт діяльності адміністративних судів Франції за 2012 рік. – Режим доступу: http://www.emploi-collectivites.fr/l-esprit-droit-monde-moderne-blog-territorial/368.htm#UvOOI_l_uT8.
11. Річний звіт діяльності адміністративних судів Франції за 2011-2012 роки. – Режим доступу: http://www.justice.gouv.fr/art_pix/stat_annuaire_2011-2012.pdf, С. 368.
12. Річний звіт діяльності адміністративних судів Франції за 2011 рік. – Режим доступу: http://basedaj.aphp.fr/daj/public/file/openfile/id_fiche/11203/id/2411.
13. Річний звіт діяльності адміністративних трибуналів Італії за 2005-2008 роки. – Режим доступу: http://en.istat.it/dati/dataset/20110818_00/tables.zip.
14. Річний звіт діяльності адміністративних трибуналів Італії за 2006-2009 роки. – Режим доступу: <http://www.istat.it/en/files/2012/06/tables-2009.zip?title=Accounting+and+administrative+justice+-+28+Jun+2012+-+Tables.zip>.
15. Цивільно-процесуальний кодекс України – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1618-15/print1391177629508828>.
16. Господарсько-процесуальний кодекс України Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1798-12/print1391705220953744>.
17. Річний звіт стану роботи Трибуналу з конфліктів за 2006-20012 роки. – Режим доступу: <http://www.tribunal-conflits.fr>.
18. Моляренко В.Т. Про стан правосуддя і вплив на нього процесуальних норм / Національна школа суддів. – Режим доступу: http://www.nsj.gov.ua/training/judges/kpk0/judjes_1/.
19. Юридична газета № 8 (92) 22 лютого 2007 року. – Режим доступу: <http://www.yur-gazeta.com/ru/article/994/>.

УДК 342.922(477)

МІСЦЕ І РОЛЬ КОДЕКСУ В СИСТЕМІ ДЖЕРЕЛ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Гаджиева Ш.Н.,
аспірант*Запорізький національний університет*

Стаття присвячена розгляду місця і ролі кодексу в системі джерел адміністративного права України з детальним аналізом сучасних та ретроспективних наукових джерел із вказаної проблематики. Також розглянуті джерела права не тільки адміністративного права, а й взагалі джерела права та їх система.

Ключові слова: адміністративне право, кодекс, джерело права, місце і роль кодексу.

Гаджиева Ш.Н. / МЕСТО И РОЛЬ КОДЕКСА В СИСТЕМЕ ИСТОЧНИКОВ АДМИНИСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАИНЫ / Запорожский национальный университет, Украина

Статья посвящена рассмотрению места и роли кодекса в системе источников административного права Украины с подробным анализом современных и ретроспективных научных источников по указанной проблематике. Также рассмотрены источники не только административного права, но и источники права в общем и их система.

Ключевые слова: административное право, кодекс, источник права, место и роль кодекса.

Gadzhieva Sh.N. / PLACE AND ROLE IN THE SOURCE CODE OF ADMINISTRATIVE LAW OF UKRAINE / Zaporizhye National University, Ukraine

The article is devoted to the role and place code in the sources of administrative law in Ukraine with a detailed analysis of current and retrospective scientific sources of the specified issues. Also, the sources of law not only administrative law and general sources of law and their system. Clarifying questions of the place and role in the system source code of administrative law Ukraine must first of all determine the fact that all are the sources of law and administrative law in particular, what is their system. This issue is particularly acute in the context of a significant upgrade of administrative law, strengthening the role and importance of legislation in the sources of administrative law of Ukraine to prepare new regulations codified, increasing the role and importance of the European Court of Human Rights in the sources of law and so on. Immediately it should be noted that the question of the sources of law attracted the attention of academics of law in different historical periods at both monographs and journalistic professional studies (for example, the work of S.L. Zeus, D.A. Kerimov, S.V. Kecek' yang, N. Onishchenko, M.G. Alexandrov, A.R. Shebanova, N. Parkhomenko et al.). Despite the intensification of doctrinal studies directly related to the possible recognition as sources of administrative law administrative precedent Ukraine, administrative and legal doctrine, administrative and legal custom, principles of administrative law, etc., yet it is worth noting that the role and importance of the Code as a leading sources of administrative law is not changed, the more subject to successful completion of the sub-sectoral codification of administrative and procedural, administrative office (you can choose the name of the conditional) law, increasing the number of codified acts, which in turn is replaced by the diversity and multiplicity of laws, regulations regulatory acts of sub-sectoral administrative law meaning that exists today.

Key words: administrative Law, code, source of law, place and role of the Code.

Мета – проаналізувавши наявні літературні та нормативні джерела, в тому числі і перспективне законодавство, місце і роль в системі джерел адміністративного права, сформулювати ключові проблеми і запропонувати певні варіанти їх вирішення, оглянути основні напрямки розвитку Адміністративного законодавства України.

Задля з'ясування питання місця і ролі кодексу в системі джерел адміністративного права України потрібно перш за все визначитися з тим, що взагалі представляють собою джерела права і, зокрема, адміністративного права, якою є їх система. Це питання набуває особливої гостроти в контексті істотного оновлення адміністративного законодавства, підвищення ролі і значення законодавчих актів у системі джерел адміністративного права України, підготовки нових кодифікованих актів, підвищення ролі і значення рішень Європейського Суду з прав людини в системі джерел права тощо. Одразу слід зазначити, що питання джерел права привертало увагу вчених-теоретиків права у різні історичні періоди на рівні як монографічних, так і публіцистичних фахових досліджень (наприклад, роботи С.Л. Зевса, Д.А. Керимова, С.В. Кечек'яна, Н.М. Онищенко, М.Г. Александрова, О.Р. Шебанова, Н.М. Пархоменко та ін.). Джерела права, що правда галузевим, приділяли увагу й представники науки адміністративного права, при цьому в основу їхніх досліджень було покладено загальнотеоретичні положення й акцентовано увагу на галузевій специфіці (наприклад, роботи О.В. Константія, О.М. Ордіної та ін.). У довідниково-енциклопедичній правовій літературі джерела права визначаються як «зовнішні форми права» [1, с. 976]: 1) система правоутворюючих факторів – економічних, соціальних, політичних, соціально-психологічних, духовних тощо; 2) зовнішня форма існування юридичних норм, узагальнення інформації про них; 3) фактичне джерело норм права [2, с. 51-52]. У науковій, навчальній літературі з теорії права визначення «джерела права» формується по-різному, однак спільним для всіх визначень є те, що джерела права розглядаються «у прив'язці» до зовнішнього виразу правових норм. Звертається увага на багатозначність самого поняття «джерела права», яке може мати значення: «1) сили, яка творить право; 2) матеріалів, які покладені в основу того чи іншого законодавства; 3) історичної пам'ятки, яка колись мала значення діючого права; 4) засобів пізнання права» [3, с. 34-35]. Узагальнюючи наявні визначення, можна констатувати, що на сьогоднішній день «джерела права» розглядаються вченими-теоретиками в кількох значеннях (аспектах): а) як джерела права у матеріальному розумінні – матеріальні умови життя суспільства; б) як джерела права у формальному розумінні – підстави юридичної обов'язковості правових норм; в) як джерело пізнання права – матеріали, за допомогою яких ми пізнаємо право [4, с. 13], хоча здебільшого у фаховій літературі акцент робиться на джерелах права саме у матеріальному та формальному значеннях, «бо вони пов'язані безпосередньо із процесом формування та існування права» [5, с. 9]. Багатозначність самого визначення, яке О.В. Константія вбачає у багатозначності складових самої їх назви: «джерелах» і «праві» [5, с. 8], зумовило зосередження уваги вчених-теоретиків права на дослідженні всього розмаїття їх аспектів: економічного, матеріального, політико-правового, природно-географічного, екологічного, демографічного, соціокультурного та ін. [5, с. 9-10]; у вузькому та широкому їх розумінні, а саме: у широкому – «це причини та умови протворення або генези (походження) права, у вузькому – це спосіб закріплення та існування норм права, з якого можна черпати норми права» [6, с. 6-12; 7, с. 53]. І, безперечно, багатозначність визначення поняття «джерело права» зумовило спроби деяких вчених-юристів замінити це визначення іншим – «форма права». Не вдаючись до поглибленого аналізу зазначеного питання, варто зазначити, що в теорії права щодо зазначеної проблеми існують

такі погляди: «1) ототожнення форми та джерела, яке поділяється на повне ототожнення, а також зрівняння понять з метою заміни одного терміну іншим; 2) розподіл поняття за різними варіантами, при цьому: а) одне з розумінь поняття джерела права збігається з формою або б) одне із значень форми збігається із джерелом; в) повний розподіл понять без збігу і за наявності інших додаткових термінів, що слугують зіставленню змісту й форми» [8, с. 22; 7, с. 50]. Так, наприклад, С.Ф. Кечек'ян, М.М. Кархунов, В.М. Хвостов вважають, що «джерело права – це ті форми, в яких виникають і набувають обов'язковості юридичні норми» [7, с. 51], що і дає їм підстави для ототожнення понять. В.І. Смолярчук, А.Б. Венгеров вважають, що ці поняття є синонімічними [9, с. 12; 10, с. 340]. Водночас А.Ю. Калінін, С.О. Комаров, О.В. Радіонова, В.С. Нерсесянц, С.В. Божко вважають за доцільне розмежовувати ці поняття, зазначаючи, що кожне з них має своє змістовне наповнення, поняття «форма права» є набагато ширшим, як і його зміст» [7, с. 61]. Із посиланням на праці І.С. Самощенка О.В. Константія також при висвітленні джерел адміністративного права України згадує про цю проблему й зазначає, що пропозиція заміни терміна «джерела права» терміном «форми права» не отримала широкої фахової підтримки у науковому середовищі, оскільки при детальнішому наближенні до проблеми стало очевидним, що «форми права» є більш узагальненим терміном, бо включає дві частини – зовнішню і внутрішню, де перша – «це способи зовнішнього прояву правових норм, джерела права», а внутрішня – це структура системи права» [5, с. 8]. Саме тому, на думку О.В. Константія, цілком природним є те, що навіть самі ініціатори «заміни» – вчені теоретики права (наприклад, С.Л. Зивс) – відмовилися від вживання терміну «форма права» у вищезгаданих випадках [5, с. 8]. Для фахової галузевої, зокрема адміністративно-правової, літератури, не є характерним вживання терміна «форма права». Усі без винятку наявні навчальні, наукові галузеві джерела з відповідної проблематики містять положення саме щодо «джерел» адміністративного права. Так, наприклад, підручник О.М. Якуби «Радянське адміністративне право. Загальна частина» містить підрозділ «Джерела радянського адміністративного права», де подається їх визначення й перелік [11, с. 56-57], автори підручника «Адміністративне право України. Академічний курс» за загальною редакцією В.Б. Авер'янова також висвітлюють «джерела адміністративного права», зосереджують увагу на тому, що це поняття варто розглядати як з позиції буття права, так і його встановлення» [12, с. 139]. У русі «концептуального оновлення українського адміністративного права і у зв'язку з відходом від суто позитивістського (нормативістського) тлумачення права поняття «джерело права» необхідно розглядати в обох вказаних значеннях. Це дає змогу значно розширити уявлення про систему джерел адміністративного права» [12, с. 139]. Джерела адміністративного права висвітлюють члени авторського колективу підручника «Адміністративне право» за загальною редакцією Ю.П. Битяка, В.М. Гарашука, В.В. Зуй [13, с. 52] також в аспекті акценту на процес прийняття джерел та на самі джерела адміністративного права. Аналогічної позиції дотримується й О.В. Константія, поглиблюючи досліджуючи безпосередньо проблематику джерел адміністративного права України, він зазначає, що поняття «джерела адміністративного права» пов'язане зі способами, шляхами адміністративно-правового нормотворення, а також із зовнішніми формами виразу норм цієї галузі [5, с. 13-14]. Саме тому наявні визначення джерел адміністративного права і у навчальних, і в наукових галузевих джерелах містять у собі вказівку як на способи, шляхи відповідної нормотворчості, так і на зовнішні форми виразу галузевих норм. Так, наприклад, О.В. Константія пропонує визначення джерел адміністративного права як «зовнішніх форм встановлення і виразу загальнообов'язкових

правил поведінки, що регулюють суспільні відносини, що виникають у сфері державного управління, акти правотворчості державних органів, місцевих рад та їх виконкомів, а іноді громадських організацій (коли вони виконують функції виконавчої влади)» [5, с. 23]. Автори підручника «Адміністративне право України. Академічний курс» за загальною редакцією В.Б. Авер'янова формулюють майже аналогічне визначення, однак додають, що це «також міжнародні угоди (договори) і міжнародно-правові акти, ратифіковані Верховною Радою України» [12, с. 141]. Автори підручника «Адміністративне право України. Загальна частина. Академічний курс» за загальною редакцією О.М. Бандурки пропонують дещо узагальнене визначення: «як форми зовнішнього вираження і закріплення норм адміністративного права» [14, с. 108], хоча вказівка на два вищезазначені аспекти розуміння джерел все ж таки є. Узагальнюючи все вищезазначене, можна підтримати позицію тих учених-адміністративістів, які пропонують дещо розширений варіант визначення «джерел адміністративного права», й запропонувати розглядати «джерела адміністративного права» в якості зовнішніх форм встановлення і вираження адміністративно-правових норм.

Розглядаючи джерела адміністративного права України, вчені адміністративісти зупиняються не лише на їх визначенні, а й на різновидах їх. У наявності узагальнена їх характеристика і перерахування різновидів, або ж вказівка на їх систему. Так, наприклад, автори підручника «Адміністративне право України. Академічний курс» за загальною редакцією В.Б. Авер'янова детально зупиняються на різновидах джерел адміністративного права України, навіть визначають системний характер деяких їх утворень, хоча детальну увагу саме системі джерел адміністративного права в цілому не приділяють [12, с. 141-150]. Автори підручника «Адміністративне право» за загальною редакцією Ю.П. Битяка, В.М. Гаращука, В.В. Зуй вказують на існування системи джерел адміністративного права України як «системи логічно і послідовно розміщених актів» [13, с. 152], які, по-перше, ґрунтуються на нормах Конституції України і законів України; по-друге, нормативні акти органів виконавчої влади усіх ланок слугують базою для нормативних актів, які приймають нижчі органи виконавчої влади; по-третє, акти вищих органів виконавчої влади характеризуються більшим масштабом дій, ніж аналогічні акти нижчих органів; по-четверте, нормативні акти галузевого (відомчого) характеру ґрунтуються на джерелах загального характеру [13, с. 52]. Системність джерел адміністративного права також визначає Т.О. Коломєць у підручнику «Адміністративне право України. Академічний курс» і пропонує перелік усіх її складових, серед яких провідне місце (після Конституції України) відводить кодексам [15, с. 20]. Автори підручника «Адміністративне право України. Загальна частина. Академічний курс» за загальною редакцією О.М. Бандурки, зазначаючи, що джерела адміністративного права України становлять «особливу систему, частини якої взаємопов'язані» [14, с. 109], в якості ознак такої системи наводять варіант, запропонований у підручнику «Адміністративне право України. Академічний курс» за загальною редакцією В.Б. Авер'янова, фактично дублюючи його [14, с. 109]. Системі джерел адміністративного права присвячені і положення монографії О.В. Константія «Джерела адміністративного права України», який не лише зупиняється на характеристиці самих джерел адміністративного права, а й робить акцент саме на системному їх аналізі, пропонує достатньо вдале визначення «системи джерел адміністративного права як суворой логічної послідовності нормативно-правових актів та міжнародно-правових угод України, які об'єднані на основі предмета правового регулювання для вирішення цілей та завдань державного (на сьогоднішній день – публічного) управління у сферах економіки, соціально-культурного будівництва та адміністративно

політичної діяльності» [5, с. 57]. Беручи до уваги, що це саме система, мають бути не тільки її елементи (джерела адміністративного права), не просто їх сукупність, а й взаємовідносини між ними, що є обов'язковим для системи [16, с. 329]. Саме тому можна підтримати О.В. Константія в тому, що кодекс є джерелом адміністративного права, що займає провідне місце серед всього розмаїття джерел адміністративного права, який взаємодіє або ж пов'язаний із рештою джерел адміністративного права [5, с. 42]. В наявності зв'язки між джерелами у вертикальній площині: як із Конституцією України, положення якої слугують фундаментом для роботи, прийняття кодексу, так і з іншими джерелами, які розробляються й приймаються на підставі положень кодексу, деталізують деякі нормативні положення. Наприклад, КпАП України передбачає положення про презумпцію невинуватості особи, щодо якої здійснюється адміністративно-деліктне провадження, провадження щодо притягнення до адміністративної відповідальності (ст. 17), яка розроблена з урахуванням положень Конституції України щодо презумпції невинуватості особи (ст. 62). Водночас положення КпАП України щодо відповідної презумпції були покладені в основу законодавчих актів, які деталізують процедурні аспекти розгляду справ про адміністративні правопорушення в різних сферах суспільних відносин різними суб'єктами адміністративної юрисдикції. Беручи до уваги специфіку джерельної бази, її розмаїття, численність, варто все ж таки стверджувати, що кодекс відіграє провідну роль по відношенню до решти, виступаючи складовою фундаментом їх системи (за юридичною силою після Конституції України).

Цілком можливим є й горизонтальний розподіл джерел у системі джерел адміністративного права України – «з позицій регулювання певних однорідних груп суспільних відносин (інститутів, підгалузей адміністративного права)» [5, с. 57]. У цьому аспекті, враховуючи відсутність єдиного галузевого кодексу, можна стверджувати про вагому роль кодексу як підгалузевого джерела адміністративно-деліктного права, адміністративно-процесуального (судочинства) права, на рівні перспективного акту службового, адміністративно-процедурного права тощо. Для держав із федеративним територіальним устроєм характерним є розгляд рівнів у системі джерел адміністративного права. Так, наприклад, у Російській Федерації існує чотирьохрівнева система джерел адміністративного права, а саме: 1) федеральний рівень; 2) рівень суб'єктів Федерації; 3) рівень муніципальних утворень; 4) рівень локальних нормативно-правових актів [17, с. 38]. Для України рівневий розподіл джерел у системі можливий з акцентом на специфіку нормотворчості Автономної Республіки Крим, місцевих органів державної влади, беручи до уваги розмаїття суб'єктів адміністративної нормотворчості.

У будь-якому випадку систему джерел права України, а відповідно і місце в ній кодексу, не можна розглядати як аморфне, стале утворення. Зміни державотворчого, правотворчого характеру певним чином впливають і на систему джерел адміністративного права України. Як слушно зазначає О.М. Ордіна, «інтеграційні процеси, що мають місце у світі, вплинули і на систему джерел адміністративного права» [17, с. 37].

Джерела права, зокрема адміністративного, вже розглядаються, і про це свідчить аналіз новітніх публіцистичних фахових робіт, не просто (не лише) тільки з акцентом на нормативно-правові акти, а ширше. Зокрема пропонується в якості таких мати на увазі «офіційні документи, які встановлюють, змінюють, скасовують адміністративно-правові норми, що дає підстави істотно розширити перелік можливих джерел адміністративного права» [17, с. 37]. Підтвердженням цьому може слугувати визначення в якості джерела права рішень Європейського Суду з прав людини щодо адміністративно-деліктних, адміністратив-

но процесуальних справ. Однак у будь-якому випадку розширення системи джерел адміністративного права України зберігається її системність та ієрархічність як «умова ефективного існування адміністративного права, що дозволяє упорядкувати суспільні відносини у сфері публічного управління» [17, с. 37], адміністративно-деліктній, процесуальній сферах відносин. Саме в системі джерел адміністративного права знаходять прояв складні зв'язки ієрархії, координації, взаємодоповнення. Розвиток «системи джерел права, зокрема адміністративного, залежить від її системних якостей» [17, с. 38]. Саме тому визнання нових джерел адміністративного права (тих, які існують реально, однак не визнані в якості таких) або ж втрата такої ролі іншими повинні розглядатися в аспекті їх системно-функціональних зв'язків. Незважаючи

на активізацію доктринальних досліджень, безпосередньо пов'язаних із можливим визнанням в якості джерел адміністративного права України адміністративного прецеденту, адміністративно-правової доктрини, адміністративно-правового звичаю, принципів адміністративного права тощо, все ж таки варто зазначити, що роль і значення кодексу як провідного джерела адміністративного права не змінюється, тим більш за умови успішного завершення підгалузевої кодифікації адміністративно-процедурних, адміністративно-службових (можна обрати умовну її назву) норм права, збільшення кількості кодифікованих актів, які, у свою чергу, замінять те розмаїття і численність законодавчих, підзаконних нормативно-правових актів підгалузевого адміністративно-правового змісту, яке існує на сьогоднішній день.

ЛІТЕРАТУРА

1. Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол.: Ю.С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. – К.: «Укр. енцикл.», 2001. – Т. 3: К – М. 792 с.
2. Русско-украинский словарь терминов по теории государства и права (под. общ. Ред. Н.И. Панова. – Х.: Укр. Юрид. Акад., 1993. – 165 с.
3. Котюк О.В. Теорія права: навчальний посібник / В.О. Котюк. – К.: Вентурі, 1996. – 208 с.
4. Явич Л.С. Сущность права / Л.С. Явич. – Л.: Издательство ЛГУ, 1985. – 207 с.
5. Константій О. В. Джерела адміністративного права України: Монографія.- К.: Укр. агентство інформації та друку «Рада», 2005. – 120 с.
6. Гранат Н.Л. Источники права / Н.Л. Гранат // Юрист. – 1998. – № 8. – С. 6-12.
7. Пархоменко Н.М. Джерела права: проблеми теорії та методології / Н.М. Пархоменко. – К.: Юридична думка, 2008. – 336 с.
8. Бошно С.В. Соотношения понятий источник и форма права / С.В. Бошно // Юрист. – 2001. – № 10. – С. 22.
9. Смолярчук В.И. Источники советского трудового права / В.И. Смолярчук. – М., 1978. – 167 с.
10. Венгеров А.Б. Теория государства и права: Учебник для юридических вузов / А.Б. Венгеров. М., 2000 – 528 с.
11. Якуба О.М. Советское административное право: Общ. Ч./ О.М. Якуба – Киев: Вища ед., 1975. – 231 с.
12. Адміністративне право України. Академічний курс: Підруч.: У двох томах: Том 1. Загальна частина / Ред. Колегія: В. Б. Авер'янов (голова). – К.: Видавництво «Юридична думка», 2004. – 584 с.
13. Адміністративне право : підручник / за е. ед.: Ю. П. Битяк, В. М. Гарашук, В. В. Зуй. – Х.: Право, 2012. – 656 с.
14. Бандурка О. М. Адміністративний процес : підручник для ВНЗ / О. М. Бандурка, М. М. Тищенко. – К.: Літера ЛТД, 2002. – 286 с.
15. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник / Т.О.Коломоєць.- К.: Юрінком Інтер, 2011. – 576 с.
16. Философский словарь / под. редакцией И.Т. Фролова. – 4-е издание. – М.: Полишиздаш, 1981. – 445 с.
17. Ордина О.Н. Источники административного права и их система / О.Н. Ордина // Административное право и процесс. – 2014. – № 1. – С. 36-38.

УДК 342.922

СИСТЕМА АНТИМОНОПОЛЬНИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

Клименко Л.М.,
студент Інституту післядипломної освіти
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

У статті наведено складові системи антимонопольних органів України та проаналізовано їх правовий статус. Розкрито функціональну спрямованість і зазначено специфіку правового статусу Антимонопольного комітету України. Порівняно правовий статус Антимонопольного комітету України з антимонопольними органами країн світу.

Ключові слова: антимонопольні органи, Антимонопольний комітет України, економічна конкуренція, специфіка правового статусу Антимонопольного комітету України, антимонопольні органи країн світу.

Клименко Л.Н. / СИСТЕМА АНТИМОНОПОЛЬНЫХ ОРГАНОВ УКРАИНЫ / Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина

В статье приведены составляющие системы антимонопольных органов Украины и проанализирован их правовой статус. Раскрыто функциональную направленность и указано специфику правового статуса Антимонопольного комитета Украины. Сравнен правовой статус Антимонопольного комитета Украины с антимонопольными органами стран мира.

Ключевые слова: антимонопольные органы, Антимонопольный комитет Украины, экономическая конкуренция, специфика правового статуса Антимонопольного комитета Украины, антимонопольные органы стран мира.

Klimenko L.N. / THE SYSTEM OF ANTITRUST AUTHORITIES OF UKRAINE / Kyiv National Taras Shevchenko University, Ukraine

In a scientific article, the author cited the components of the system of competition authorities of Ukraine and noted that the activities of competition authorities of Ukraine is the control of the judiciary. Control and preventive measures are implemented as antitrust authorities in the process of coordination of competition authorities and experts governing bodies on the application of antitrust laws, preparing and publishing the necessary regulatory guidance manuals, advising businesses and consumers, the introduction of training programs on the subject, develop explanations of business entities and public goals, objectives, key terms and extent of antitrust laws, information on the activities of the population of Ukraine antitrust authorities.